

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

**GLUHIMA DAJE ČUTI,
NIJEMIMA GOVORITI.**

29/2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**

Godište XV. (2021.), broj 29 (496)
dvadeset i treća nedjelja kroz godinu
5. rujna 2021.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici.:
<http://kblj.hr/>

RUJAN

**DVADESET I TREĆA
NEDJELJA KROZ GODINU,
Majka Terezija iz Kalkute**

Ned.	5.	Zaharija prorok, Eleuterij
Marko Križevčanin
Uto.	7.	<i>Dan kapelanje PU koprivničko-križevačke</i>
<i>Dan ATJ Lučko</i>
Sri.	8.	Rođenje Blažene Djevice Marije
Mala Gospa
Čet.	9.	Spomendan hrvatskih mučenika
<i>Dan kapelanje PU ličko-senjske</i>
<i>Obljetnica VRO Medački džep</i>
Pet.	10.	Pulherija, Emilijan, Sebastijan
Sub.	11.	Miljenko, Gašpar, Bonaventura,

MEDITACIJA

Nasamo s Isusom

3

SLUŽBA RIJEČI: DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA

Isus je Božja prisutnost za sve

4

ČITANJA

Gluhima daje čuti, nijemima govoriti

6

HOMILIJA

Isus te čeka

8

KATEHEZA

Čudo

Katoličko shvaćanje čuda (1)

10

UZ SPOMENDAN

Sveti Marko Križevčanin

13

NAŠI POKOJNI

Mali vjeronaučni leksikon

14

16

Nasamo s Isusom

U ovonedjeljnom evanđelju, čovjeku koji ne može čuti ili govoriti, Isus daje sposobnost slušanja i govorenja. Isus prima čovjeka koji je često izoliran od društva jer je "drukčiji" ili "nesposoban" i vidi vrijednost u njemu unatoč društvenim stigmama. Znade da je i on stvoren na Božju sliku. Nakon što je Isus dopustio čovjeku da se „otvori“, oni koji su svjedočili zadvljeni šire vijest o događaju.

U ovom čitanju nalazim određenu utjehu. Prisjećam se Isusove moći i želje da pomogne onima koji ga traže - čak i onima koji sebe smatraju neizlječivima. Osobno, osjećam da ne činim dovoljno na produbljivanju svoje vjere. Uistinu mogla bih se potruditi provesti više vremena s Bogom, vjerovati u Njegov plan i tražiti Njegov savjet. Ali to je lakše reći nego učiniti.

Kad osjećam da se moram otvoriti Bogu i govoriti o njegovoj dobroti, često činim u mnoštvu gdje pokušavam produbit i obnoviti svoju vjeru, odlazim na misu, oslanjam se na druge. Misa zasigurno, a i župna zajednica mogu mi pomoći pronaći osjećaj mira. Današnje, pak, čitanje poziva me i upućuje da je ponekad zaista potrebno vrijeme nasamo s Bogom. U ovom posebnom čitanju, Isus je izdvojio čovjeka od mnoštva jer Isusu nije trebala publika. Mislim da i mene Bog može „otvoriti“ kad smo nas dvoje „nasamo“ bez prisutnosti „publike“. Svi mi pojedinačno i naša obiteljska i crkvena zajednica, naši prijatelji i kolege na poslu možemo imati koristi od stvaranja osobnog odnosa s Kristom daleko od mnoštva, a moje sudjelovanje na misi bit će dublje.

Julia Callahan, <https://thetorchproject.com>

Isus je Božja prisutnost za sve

Poetski odlomak iz knjige proroka Izajije vjerojatno nastaje u petom stoljeću pr. Kr. To je bilo razdoblje perzijske vlasti u kojem su Židovi u Judeji mogli uspostaviti svoju upravu, no unutar toga velikoga perzijskoga carstva dolazilo je i do sukoba među raznim narodima. Tako su se i stanovnici Judeje znali naći u borbama sa svojim susjedima, posebice sa Samarijom. Ta se poglavljia nazivaju apokalipsom jer sadrže opis posljednjih i strašnih bojeva što ih Gospodin vodi protiv narodâ općenito, a osobito protiv susjednoga Edoma, koji se okoristio padom Jeruzalema 587. pr. Kr.

Bog ne napušta u teškoćama

Primjer uništenoga Edoma koji se usudio suprotstaviti Božjemu narodu treba i u novoj situaciji dati pouku i nadu da u teškoćama Bog ne će napustiti svoga naroda. Naprotiv, za Jeruzalem je on očuvao blagoslove te prorok poziva sve stvorenje, i pustinju i stepu, Libanon, Karmel i Šaron, da se uzraduju i procvatu jer će vidjeti »slavu Gospodnju, divotu Boga našega«. Time se podsjeća na ranije riječi prorokove: »Gine zemlja u žalosti, u stidu vene Libanon, Šaron je kao stepa, Bašan i Karmel ogolješe.« Riječ je o krajevima koji su poslovično plodni. U

nevoljama što su snašle narod i ti su krajevi opustjeli. U doba kad je nastao taj tekst oni su zapravo i izvan granica kojima upravlja židovski narod. Bog ih sada po proroku poziva da se raduju. Božja »slava« i »divota« znak su njegove prisutnosti u narodu i njegova zauzimanja za svoje. U takvom se kontekstu onda mogu shvatiti i riječi današnjega liturgijskoga odlomka: »Recite preplašenim srcima: Budite jaki, ne bojte se!« Doista, Bog dolazi, a s njime u isto vrijeme i odmazda i spas. Odmazda i naplata očito su namijenjene protivnicima njegova naroda, onima koji se protive Jeruzalemu i njegovu svetištu. Bog se sâm zauzima oko spasa svoga naroda. Slične se riječi nalaze i u Deuteroizajije: »Gle, Gospodin Bog dolazi u moći, mišicom svojom vlada! Evo s njim naplata njegova, a ispred njega njegova nagrada.« No dok ondje one oslikavaju Boga koji se vraća s povorkom svoga naroda u Jeruzalem, nakon babilonskoga progona, ovdje se te riječi odnose na budućnost. Božji spas podrazumijeva ozdravljenje od svih zala i bolesti, no ono nije samo sebi cilj. Ljudi će gledati, slušati, skakati i kliktati »jer će u pustinji provreti voda, i u stepi potoci, sažgana će zemlja postat jezero, a tlo žedno – izvorik.« To je novi Izlazak te Bog, kao nekoć po Mojsiju u pustinji, izvodi vodu iz suhe zemlje. Zato svi moraju klicati i pjevati pjesmu Gospodnju, »kazivati hvalu« njegovu.

Gluhima daje čuti, nijemima govoriti!

U evanđelju Isus je prikazan kako djeluje i izvan područja židovskoga naroda. Vratio se iz poganskih krajeva Tira i Sidona u današnjem Libanonu te dolazi na jugoistočnu obalu Galilejskoga jezera, u područje Dekapola, to jest deset gradova koji su dijelili zajedničku grčko-rimsku kulturu i religiju. Činjenica da evanđelist Marko ovdje govori o »gluhom mucavcu« odmah nas upućuje na riječi proroka Izajie iz prvoga čitanja. Ondje se spominju »uši gluhih« i »njemakov jezik« i to je jedini slučaj da se još negdje u grčkom tekstu Biblije, osim u Markovu evanđelju, spominje riječ mogilalos, što je ovdje prevedeno »mucavac«, a kod Izajie »njemak«. Isusovim se djelovanjem otvaraju uši i razrješuje spona jezika. Unatoč zabrani kazivanja toga njegova djela, što je u skladu s Markovim čuvanjem mesijanske tajne sve do kraja Evanđelja, svi se dive i razglašuju što je učinio govoreći: »Gluhima daje čuti, nijemima govoriti!« Isus je Božja prisutnost i to ne više samo u izraelskom, nego u svim narodima.

Siromasi – »bogataši u vjeri«

Jakovljeva poslanica čitatelje upozorava na pristranost. Kršćanin se ne smije okaljati pristranošću (grč. prosopolempia). Ta grčka riječ dolazi iz hebrejskoga Staroga zavjeta (heb. nakar panim), gdje znači »obraćati pozornost na lice«, a postala je tipična za kršćanske pisce. Kršćanin je

pozvan da ne gleda tko je pred njim, da ne sudi drugoga prema njegovu imetu ili društvenom statusu. Prema svima treba pokazati ljubav i djelovati prema »savršenom zakonu slobode«. Na taj način vjernik postaje sličniji Bogu. Pavao kaže: »Ta u Boga nema pristranosti« (grč. prosopolempia). Jakovljeva poslanica posebice upozorava na odnose unutar zajednice, pa uspoređuje situaciju kada na sastanak zajednice dolazi bogat čovjek u sjajnoj odjeći sa situacijom kad dođe siromah. Doslovno se, zapravo, ne govori o »sastanku«, nego o »sinagogi«, što ponovno upućuje na judeokršćansko podrijetlo te poslanice. I, dok se čita opis postupanja prema bogatašu i prema siromahu, valja imati pred očima raspored unutar jedne sinagoge. Obično je to bila prostorija četverokutnoga tlocrta, u kojoj je uz jednu stijenu čuvan svitak Zakona, a uz ostale su tri stijene bila sjedala u obliku dvaju ili više nizova stuba. Kad bogatašu ponude: »Ti lijepo ovdje sjedni!«, iz tih riječi izbjija uljudnost, a vidi se i da je mjesto za njega spremno. Osim toga, u njega se »zagledaju«, a iz toga izraza u grčkom izvorniku izbjija sva brižnost. S druge strane, za siromaha je svejedno hoće li stajati ili sjesti podno podnožja, zapravo na neku nižu stubu u sinagogi. Jakovljeva poslanica upozorava na drugačija mjerila koja su kod Boga. U njegovim su očima upravo siromasi »bogataši u vjeri«. Oni su ti koji su spremniji ljubiti Boga, pa tako i biti »baštinici Kraljevstva«.

Prvo čitanje: Iz 35, 4-7a

Uši će se gluhih otvoriti, njemákov će jezik klicati.

Čitanje Knjige proroka Izajje

Recite preplašenim srcima:
 »Budite jaki,
 ne bojte se! Evo Boga vašega,
 odmazda dolazi, Božja naplata,
 on sam hita da vas spasi!«
 Sljepačke će oči tad progledati,
 uši se gluhih otvoriti,
 tad će hromi skakati ko jelen,
 njemákov će jezik klicati.
 Jer će u pustinji provreti vode,
 i u stepi potoci,
 sažgana će zemlja postat jezero,
 a tlo žedno izvori.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 146, 6c-10

Hvali, dušo moja, Gospodina!

On ostaje vjeran dovjeka,
 potlačenima vraća pravicu,
 a gladnim kruha daje.

Gospodin oslobađa sužnje,
 Gospodin slijepcima oči otvara.
 Gospodin uspravlja prgnute,
 Gospodin ljubi pravedne.

Gospodin štiti pridošlice,
 sirote i udovice podupire,
 a grešnicima mrsi putove.
 Gospodin će kraljevati dovjeka,
 tvoj Bog, Sione, od koljena do koljena.

Drugo čitanje: Jak 2, 1-5

Nije li Bog izabrao siromahe
baštinicima Kraljevstva?

Čitanje Poslanice svetoga Jakova apostola

Braćo moja!
Vjeru Gospodina našega Isusa Krista slavnoga ne miješajte s pristranošću! Dođe li na vaš sastanak čovjek sa zlatnim prstenjem, u sjajnoj odjeći, a dođe i siromah u bijednoj odjeći i vi se zagledate u onoga što nosi sjajnu odjeću te reknete: »Ti lijepo ovdje sjedni!«, a siromahu reknete: »Ti stani - ili sjedni - ondje, podno podnožja moga!«, niste li u sebi pristrano sudili te postali suci što naopako sude? Čujte, braćo moja ljubljena: nije li Bog one koji su svjetu siromašni izabrao da budu bogataši u vjeri i baštinici Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube?

Riječ Gospodnja

Evangelje: Mk 7, 31-37

Gluhima daje čuti, nijemima govoriti.

Čitanje svetog Evangelija po Marku

Uono vrijeme: Vrati se Isus iz krajeva tirskeh pa preko Sidona dođe Galilejskom moru, u krajeve dekapske.

Donesu mu nekoga gluhog mucavca pa ga zamole da stavi na nj ruku. On ga uzme nasamo od mnoštva, utisne svoje prste u njegove uši, zatim pljune i dotakne se njegova jezika. Upravi pogled u nebo, uzdahne i kaže mu:

„*Effata!*“ - to će reći: „*Otvori se!*“

I odmah mu se otvorše uši i razdriješi spona jezika te stade govoriti razgovijetno.

Riječ Gospodnja

Isus te čeka

Isus se ponovno vratio u krajeve dekapske. Njegov odlazak tamo pomalo je neočekivan, budući da su ga stanovnici tog kraja zamolili da ode od njih nakon ozdravljenja opsjednutog Gerazenca. Zlodusi od kojih ga je Isus oslobođio ušli su u krdo od dvije tisuće svinja, a one su se strmoglavile u more. Za stanovnike tog kraja to je bio veliki gubitak (Mk 5, 1-20).

Evangelist ne spominje jesu li i kako ljudi dočekali Isusa. Govori samo da su mu doveli čovjeka kojemu je potrebno ozdravljenje. Njihov stav prema Isusu bitno je drugičiji. Nisu više zabrinuti zbog gubitka krda svinja, već se brinu za dobrobit ovog gluhog čovjeka s govornom manom. Nakon prvog odlaska Isusa, imali su dovoljno vremena za razmišljanje o ozdravljenju opsjednutoga i shvatiti da postoji nešto mnogo vrjednije od imovine koju su izgubili; a to je duhovno, duševno i tjelesno zdravlje jedne osobe.

Područje Dekapolisa, (grčki: δέκα πόλις Deset gradova), bilo je to federacija deset poganskih gradova na području Izraela. U ovih deset gradova sve je bilo grčko, način upravljanja, kultura i religija. Ali, kad je netko patio, poput gluhog čovjeka u današnjem evanđelju, shvatili su da ih ta poganska religija i kultura ne može dati odgovor na njegove patnje. Jedina im je nada bio Isus. Zato su ga doveli Isusu.

Dok ga je ozdravljavao, Isus je pogledao u nebo i uzdahnuo. Taj uzdah izražava potrebu čovječanstva za ozdravljenjem

koje dolazi od Boga. Čovjek je ranjen posljedicama istočnoga grijeha, stoga uzdišemo Bogu da nas od njega ozdravi i vradi u svoju milost. Isus je pogledao u nebo jer istinsko ozdravljenje koje nam treba dolazi samo s neba, a ne iz što drevni ili moderni *dekapolisi* mogu ponuditi. Razmišljajući o ozdravljenju od istočnoga grijeha, Isusova riječ „Effata!“ „Otvari se!“ i dodiri u ovom čudu ozdravljenja, još od vremena prve Crkve dio su Obreda krštenja, kad svećenik blagoslovila uši i usta novokrštenika.

Dvije stvari vrijedne su zapažanja u drami ozdravljenja tog čovjeka.

Čovjek je ozdravio jer su ga ljudi doveli Isusu. Sa svojim poteškoćama, ne možemo ostati tu gdje jesmo, moramo ići Isusu da bi se naši problemi riješili i izliječili. Isus je uvijek tu za nas. Kad smo sami, Isus je naš prijatelj koji čeka da mu priđemo. Kad smo u tami, Isus je naše svjetlo koje čeka da nas prosvijetli. Kad smo u očaju, Isus je istina koja čeka da nam ulije nadu. Kad patimo, Isus je naš božanski liječnik koji čeka da nas izliječi i podigne.

Drugo što primjećujemo je da je Isus izdvojio čovjeka nasamo od mnoštva. Njih dvojica bili su sami. Vrijeme provedeno nasamo s Isusom bilo je najdragocjenije vrijeme u cijelom životu tog čovjeka; sve prethodno vodilo je do tog posebnog trenutka nakon kojega se promijenio ostatak se njegova života. Ti trenuci nasamo s Isusom definirali su ostatak njegova života, a zacijelo i ostatak života onih koji su ga poznavali i živjeli s njim. Slično, naši trenuci nasamo s Isusom svaki dan najvažniji su trenuci u danu i definiraju

<https://pinsoflight.net/>

ostatak dana. U tim trenucima nasamo s Isusom, On naš prijatelj, osvjetjava našu tamu, naš očaj pretvara u nadu, lijeći nas da nas podigne, dodiruje naše uši i usta da možemo „primati njegovu riječ svojim ušima i ispovijedati vjeru na hvalu i slavu Boga Oca (Red krštenja 65.). Danas slavimo spomendan svete Majke Terezije iz Kalkute. Središnji dio njezine duhovnosti bilo je razmišljanje o Isusovim riječima na

križu: „Žedan sam“. Te riječi postavljene pored raspela u svakom njezinom samostanu. „Žedan sam“ Isus nas čeka, čeka da odemo iz mnoštva kako bismo proveli vrijeme s njim. Riječima s križa „Žedan sam“, Isus nije poručivao samo da je dehidrirao, već nam je poslao poruku o svojoj želji da svaki dan dođemo k njemu i budemo nasamo s njim.

Fr. Tommy Lane, <https://www.frtommyle.com>

Ozdravljenje - stvaranje

Ozdravljenja gluhog mucavca nalikuje na čin stvaranja. Odvija se u nekoliko stupnjeva. Isus gluhom mucavcu u uši stavlja prste, što podsjeća na Božje stvaranje čovjeka od zemlje.

Doticanje jezika pljuvačkom slikovito je udahnjivanje dah-a života. Pljuvačka simbolizira materijalizirani dah. Pljuvačka na jeziku znači isto što i dah u nosnicama - život.

Isus upire pogled u nebo i uzdiše. Pogled u nebo ukazuje na Isusov poseban odnos s nebeskim Ocem, a uzdah na suošćeće s bolesnikom.

Aramejski riječ Effata također je stvaralačka. Gluhom mucavcu otvaraju se najprije uši, a potom razrješuje jezik, te počinje razgovijetno govoriti.

Isus nazočnima zabranio kazivati o čudu. Ta zabrana nema nikakva učinka. Dapače, što im je Isus više zabranjivao oni to još više razglašavali. Isto se dogodilo i s ranijim čudesnim djelima. Koji je onda smisao tih zabrana? Isus ne želi da se o njemu govori kao o čudotvornom iscjelitelju koji bi rješavao zdravstvene probleme. Njegova prva zadaća je širiti Kraljevstvo Božje. Čuda su „usputna“ i imaju smisla ako ljudi privode u zajedništvo s Bogom.

Čudo

Katoličko shvaćanje čuda (1)

Što je čudo i što mu je svrha?

Tradicionalno shvaćeno, čudo je nadnaravni izvanredni Božji znak, čin ili događaj koji očituje njegovu slavu za spas čovječanstva. Kao znak, čudo se opaža osjetilima i uprisutnjuje nadnaravni poredak, Božju vlast nad prirodom i njegov plan spasenja. Čuda su poziv na vjeru.

Riječ "čudo" široko je zastupljena u svakodnevnom govoru za označavanje nečeg neobičnog, nevjerojatnog ili novootkrivenog. Kad se govori o čudima, često se misli na svakodnevne prirodne pojave, primjerice na izlazak sunca, izmjenu godišnjih doba, rađanje i slično. Ljudi rade „čuda“ u cirkuskim i mađioničarskim predstavama. Govori se o čudima moderne medicine, znanosti ili tehnologije. U trgovinama i promidžbenim porukama također možemo vidjeti razna „čuda“, dodatke prehrani, sprave za fitnes, slušne aparate i razne „čudotvorne lijekove“. Mnogi od ovih predmeta su na neki način čudesni. Neki čak upućuju na Boga i njegov plan spasenja. Ipak, primjeniti izraz „čudo“ na bilo što od navedenoga znači izostaviti sržnu oznaku čuda: izravnu Božju intervenciju.

Prirodno i natprirodno

Priroda je stvoren svemir, i tjelesni (čovjek, životinje, biljke, zemlja) i bestjelesni (duhovi). Čovjek je kroz stoljeća promatrao uobičajena prirodna kretanja i pojave i cikluse u kojima se odvijaju pojedini prirodni procesi, a pratio je i svjetsku povijest i povijest ljudske misli. Iz tih opažanja otkrio je uzroke prirodnih događanja i izvodio je zaključke i zakone koji predviđaju što bi se moglo ili trebalo dogoditi u određenim okolnostima.

Ponekad, međutim, čovjek promatra događaj koji se znanstveno ne može objasniti jer su zaobiđeni redoviti prirodni procesi. Događaj se ne može pripisati prirodnim uzrocima niti prirodni zakoni mogu objasniti ishod. Čuda se događaju u prirodi, ali su uistinu i nadnaravna jer su prekoračene moći prirode.

Ponekad čuda nadilaze prirodne procese. Primjerice, lijekovi djeluju u skladu s tjelesnim zdravstvenim potencijalom i dalje ne idu. Kad prirodne sile i čovjekov utjecaj dođu do granica svojih mogućnosti, božanska moć može utjecati je na prirodne sile izvan njezinih mogućnosti. Primjer za to je prvo Isusovo čudo. Voda prirodno i uz čovjekovo djelovanje može postati vino od vlage u zraku i tlu koje apsorbira loza, ona rađa grožđem koje se preša i fermentirani sok pretvara se u vino. U Kani Galilejskoj Božja moć je zaobišla taj proces.

<https://christ.org/>

Ponekad čuda premašuju uobičajene prirodne pojave. Pošasti koje su zadesile faraona i Egipat objašnjavamo nadopunjavanjem prirodnog nadnaravnim. Brojni znanstvenici gledaju na pošasti kao na prirodne pojave, premda s pojačanim ili novim učincima, nastale natprirodnim sredstvima. Čirevi, suša, glad i druga egipatska zla nisu bila nepoznate Egipćanima (usp. Post 41). Čudo tih pošasti bilo je u tome što je Bog utjecao na prirodu i stvorenja koja su poganski Egipćani štovali kao božanstva. Kretnjom Mojsijevog štapa (koji je za Egipćane bio madioničarsko pomagalo) Bog je pripustio pošasti pokazujući svoj autoritet. Dakle, svrha pošasti nije bila izazvati zastrašujuće, groteskne, dosad nezamislive nevolje, nego uvjeriti faraona u Božji autoritet.

Ponekad se čuda suprotstavljaju prirodi. Tako je u Fatimi je, nakon čuda sa suncem, pokislo okupljeno mnoštvo i tlo trenutno osušeno. U Babilonu su Šadrak, Mešak i Abed Nego preživjeli u usijanoj peći (Dn 3, 15-23). U oba slučaja Bog se suprotstavio učincima prirode.

Kao nadnaravni događaji, čuda mogu potvrditi samo oni koji razumiju prirodu i njezine normalan procese. Znanstvenici mogu potvrditi da čudesni događaj „nema

poznatog prirodnog uzroka“. Mogu, također uvidjeti da čuda ne poništavaju niti ukidaju prirodne zakone, već ih nadilaze.

Većina ljudi bolje razumije gravitaciju nego aerodinamiku. Oni lakše mogu shvatiti kako avion može pasti nego kako može letjeti. Fizičar zna da let aviona ne ukida niti poništava zakone gravitacije. Snaga aerodinamike može, takoreći, nadmašiti moć gravitacije. Na sličan način, Božja moć nadilazi moć prirode. Prema tome, levitiranje (lebdenje) svetog Josipa Kupertinskoga ili svetoga Franje Asiškoga pokazuju Božju moć nad njegovim stvorenjem.

Čovječanstvo opstaje na ovom svijetu suprotstavljajući se ili kontrolirajući prirodne pojave. Vodene akumulacije i brane suprotstavljaju se prirodnom kretanju vodotokova. Poljoprivredni prinosi daleko premašuje ono što bi zemlja inače dala. Kuće štite od vjetra, padalina, vrućina i studeni. Carski rez može spasiti dva života gdje je priroda možda oduzela oba. U tim nastojanjima ne govori se o poništavanju ili ukidanju prirodnih zakona.

Čuda su različita po tome što se oslanjaju na Božju svemoć, ali slična su po tome što ne poništavaju i ne ukidaju prirodne zakone .

Vidjeti je vjerovati

Cuda traže božansku intervenciju. Riječi izvanredno, nevjerojatno ili u današnjem jeziku "strašno" nije dovoljno za njihov opis. Čudo je po definiciji nadnaravna pojava.

Većina čuda dostupna je osjetilima. Kao znakovi Božje prisutnosti, oni u određenom smislu moraju biti zamjetljivi. U Izajiji 7,14 čujemo da Bog obećava znak koji označava Mesijino rođenje: „*Zato, sâm će vam Gospodin dati znak: Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!*“ Izričito ispunjenje ovog proročanstva je čudo djevičanskog rođenja (usp. Mt 1,18-25) i posebno jasan pokazatelj da se ispunila „punina vremena“ (Gal 4,4).

Obraćenja i druga osobna i duhovna iskustva doista su čudesna očitovanja Božje moći, ali obično nisu izravno zamjetljiva nikome osim njihovim primateljima, iako bi dobro koje proizlazi iz takvih milosnih događaja trebalo biti očito i voditi druge k Bogu (usp.: Mt 5,16). Ponekad su obraćenja otvoreni čudesna, poput događaja koji su doživjeli Savao i njegovi drugovi na putu za Damask: „*iznenada ga obasja svjetlost s neba... i začu glas što mu govorase*“ (samo je Savao video Isusa) i Savovo sljepilo. (usp. Djela apostolska 9, 3-9).

Sakramenti su vidljivi znakovi nevidljive Božje milosti. Nadnaravni plodovi sakramenata, milost koja dolazi iz znaka nije opaziva tjelesnim osjetilima. Iz tog razloga, sakramenti se u strogom smislu ne smatraju čudima. Primjer za to je

prevorba kruha i vina u tijelo i krv Kristovu. S druge strane, "euharistijsko čudo" uključivalo bi, primjerice, ozdravljenje izravno povezano s primanjem euharistije ili, kao u Ludbregu, euharistijska tvar tijela i krvi, kruh i vino, poprili izgled mesa ili krvi.

Teolozi govore o tri kategorije Božje interakcije pod pojmom čuda: *fizička* (tradicionalni pojam), *moralna* i *intelektualna* interakcija. Moralna i intelektualna čuda nisu ništa manje zadržljivo, ali se ne događaju na fizički način. Činjenica o čudesnosti tih događanja postaje jasna tek kad ljudi shvate da se radi o pojavnama izvan i iznad ljudskih mogućnosti.

„*Moralna*“ čuda događaju se u područjima ispravnog ponašanja i pomažu prevladati prepreke u čovjekovu moralnom ili duhovnom rastu. Crkva je primjer moralnog čuda. Vjerska zajednica, društvo ili skupina istomišljenika uobičajena je ljudska pojava. Takve zajednice nastaju i nestaju. Ali Kristova Zaručnica, Crkva, unatoč svim problemima kroz povijest, a i danas, ustrajala je kao jedna, sveta, katolička i apostolska na način koji nadilazi ljudsko iskustvo i razumijevanje. To ukazuje da je to moguće samo uz Božje djelovanje u Crkvi.

„*Intelektualno*“ čudo događa se kada um primi od Boga znanje ili predznanje. Proročanstvo je primjer intelektualnog čuda, riječi koje se daju prorokovom intelektu prije nego što ih slušateljstvo čuje.

<https://www.catholiceducation.org/>

Sveti Marko Križevčanin

8. rujna

<https://zenavrsna.com/>

Marko Križevčanin, treći kanonizirani hrvatski svetac, svećenik, košički mučenik, profesor teologije, kanonik i misionar.

Marko Stjepan Krizin rođen je 1588. u Križevcima. Studirao je filozofiju u isusovačkom kolegiju u Grazu, gdje je stupio i u Marijinu kongregaciju. Kao kandidat zagrebačke biskupije primljen je u glasoviti rimski kolegij Germanicum et Hungaricum, gdje je svojom rukom zapisao da je Hrvat. U Rimu je boravio i studirao teologiju od 1611. do 1615. Kao svećenik vratio se u svoju zavičajnu biskupiju, u kojoj je djelovao kratko vrijeme. Kardinal Péter Pázmány pozvao ga je u Ugarsku, imenovao ga ravnateljem sjemeništa u Trnavi (danasa Slovačka) i ostrogonskim kanonikom. Kasnije mu je povjerio i upravu benediktinske opatije Széplak (Krásna) kod Košica (istočna Slovačka). Tada je započeo tridesetgodišnji rat koji je izgledao kao vjerski, a zapravo je to bila politička borba za vlast i crkvena imanja.

Kalvini su lažno optužili katolike da su 13. srpnja 1619. izazvali požar u Košicama, u ono vrijeme utvrđi ugarskog kalvinizma. Kad je zapovjednik kalvinske vojske György Rákóczi, 3. rujna 1619., sa svojim postrojbama ušao u Košice, odmah

je dao zatvoriti trojicu katoličkih svećenika, našeg Marka i dvojicu isusovaca, Mađara Istvána Pongrácza i Poljaka Melchiora Grodzieckog. Prisiljavali su ih da se odreknu katoličke vjere, Marku je obećano i crkveno imanje, ali nisu popustili. Okrutno su mučeni i pogubljeni u Košicama 7. rujna 1619. Kad su vjernici kalvini čuli su zvјerski ubijeni katolički svećenici, izrazili su žaljenje zbog takvih zločina.

Relikvije košičkih mučenika nalaze se u uršulinskoj crkvi u Trnavi.

Papa Pio X. proglašio ih je blaženima 1905, a papa Ivan Pavao II. svetima 2. srpnja 1995. u Košicama.

Svetom Marku Križevčaninu posvećena je od 1937. župna crkva u srcu zagrebačke Trešnjevke, na Selskoj cesti.

Zaštitnik je Bjelovarsko-križevačke i Varaždinske biskupije, Grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije te europskih intergracija. U Križevcima mu je posvećena župna crkva Blažene Djevice Marije Žalosne i kapela u križevačkom Gornjem gradu, čiji je suzaštitnik i sveti Ladislav. Posvećene su mu i kapele u Vratniku kod Samobora, Donjoj Šemnici kod Krapine, Pažurovcu kod Budinčine, Skradniku kod Josipdola i Kuljenovcima kod Dervente.

<http://zupa-cernik.hr>

NAŠI POKOJNI

ANTUN MARTINoviĆ,

PU brodsko - posavska, Trnava – Mašićka Šagovina, 5. rujna 1991.

BRANKO ROČEK,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 5. rujna 1991.

ŽELJKO ŠLAT,

PU sisačko - moslavačka, 5. rujna 1991.

VLADIMIR PIEROBON,

PU zagrebačka, , 5. rujna 1991.

DARKO ČORAK,

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 6. rujna 1991.

NIKOLA JELINIĆ,

PU koprivničko - križevačka, Viduševac, 6. rujna 1991.

ŽELJKO NIKIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Rajići, 7. rujna 1991.

ADEMI DENAC,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 8. rujna 1991.

MLADEN BIŠĆAN,

PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 8. rujna 1991.

MATO ČANČAR,

PU primorsko - goranska, Kusonje, 8. rujna 1991.

ŽELJKO VREBAC,

MUP, Pakrac, 8. rujna 1991.

ANTON ZEFI,

PU istarska, Hrvatska Kostajnica, 8. rujna 1991.

MILAN NOŽINIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 9. rujna 1991.

MILAN MAJETIĆ,

PU ličko - senjska, Divoselo, 9. rujna 1993.

DRAGAN BRDAR,

PU primorsko - goranska, Topusko, 10. rujna 1991.

MARIJAN MATEKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Kostajnički Majur, 10. rujna 1991.

MILAN FRKOVIĆ,

PU ličko - senjska, Gospić, 10. rujna 1991.

ŠIMO BOŠNJAKOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Čovac, 11. rujna 1991.

DAMIR KLASNIĆ,

MUP, Zagreb, 11. rujna 1992.

POČIVALI U MIRU

Mali vjeronačni leksikon

Kršćanska umjetnost

Kršćanska umjetnost, umjetnost kršćanskog nadahnuća. Obuhvaća umjetničko oblikovanje i gradnju zgrada, sakralnih sklopova (crkveno graditeljstvo), predmeta crkvene ili privatne uporabe (liturgijski predmeti, devocionalija) te posebno likovno prikazivanje tema odnosno sadržaja kršćanske vjere. Njezini su početci nastavak antičkih (ukrasi na grobovima i prostorijama) i židovskih (biblijске scene) izrađevina, ali s kršćanskim sadržajima. Javlja se zbog potrebe za primjerenim oblikovanjem sakralnih prostora i smislenim pobožnim dekoracijama te ponajviše zbog likovnog prikaza poticajnih religioznih sadržaja.

Glavna područja kršćanske umjetnosti:

1. crkvena i grobljanska arhitektura, koja se već od IV. st. (ranokršćanska umjetnost, bizantska umjetnost) manifestira u monumentalnome crkvenom graditeljstvu; pritom se građevni oblici razumijevaju manje arhitektonski, a više u slikovitoj simbolici - Božji grad na zemlji;
2. dekoracija zgrada, prostora i predmeta, koja nastaje iz potrebe za dostojanstvenošću, a pridonosi slikovitosti motiva;
3. likovna djela (slikarstvo, kiparstvo), koja u kršćanstvu najprije ukrašavaju prostor (zidne slike, mozaici), a potom postoje i samostalno kao slike na drvu i kipovi (portret, ikona, oltarna slika, javni spomenik).

Kršćanska likovna djela uglavnom imaju poučno-pobožni sadržaj. Zadaća im je da praćenjem povjesno-spasenjskih dogođaja i likova te slikovitim prikazivanjem božanske i onostrane stvarnosti kršćanske vjere i objave daju zorno oblikovno svjedočanstvo. Pritom su nastale različite vrste djela: simboli (križ, Kristov monogram), scenski prikazi iz svete povijesti (biblijski prikazi), reprezentacijske ili teofanijske slike (slike Krista, Bl. Dj. Marije, svetaca), portreti i ikone, devocionalne ili pobožne slike (s temama iz mistične ili pučke pobožnosti), poučne slike (prikazi krjeposti, kozmički motivi).

Od kasne antike do kasnoga srednjeg vijeka jedinstvo kršćanskih ciljeva i umjetničkog razvijatka biva nerazdvojno, tek od renesansnog doba uz sakralnu nastaje i umjetnost profane tematike. Shvaćanje umjetničkog djela kao vlastita cilja i autorova izraza u crkvenoj umjetnosti probija se tek od XIX. Do XX. stoljeća; dotad su u kršćanskoj umjetnosti zadružane umjetničke struje koje počivaju na očuvanju tradicije (nazarenci).

U novije doba javljaju se razlike između crkvene umjetnosti (dopuštene u crkvama) i kršćanske umjetnosti u širem smislu, koja se iskustveno i oblikovno bavi kršćanskim sadržajima (ekspresionisti); pojedina moderna djela pokazuju da oba ta puta mogu ponovo dovesti do umjetničkog jedinstva.